

Pravosuđe prilagođeno djeci – Check-lista za stručnjake

Što treba poduzeti da bi sudski postupci bili prilagođeni djeci?

Hoće li dijete biti u stanju ostvariti svoje pravo da ga se sasluša?

- Potrebno je prilagoditi uvjete da bi se osiguralo da se dijete sasluša.
- Stručnjaci trebaju tijekom sudskog postupka jasno pokazati priznavanje toga prava.

Je li djetetu pružena stručna i osobna pomoć?

- Stručna pomoć može uključivati socijalne radnike i psihologe.
- Osobu od povjerenja.

Kako se dijete može informirati o postupku i svojim pravima?

- Putem usmenih i pisanih informacija.
- Informacija prilagođenih dobi, zrelosti, razini razumijevanja i komunikacijskim poteškoćama djeteta.
- Putem vizualnog materijala.

Kako se dijete može pripremiti za saslušanje?

- Osoba koja djetetu pruža podršku treba osigurati:
  - da je dijete primjereno informirano o svojim pravima;
  - da dijete zna što može očekivati tijekom sudskog postupka.
- Priprema se treba obaviti kratko vrijeme prije saslušanja.
- Potrebno je održati pripremne sastanke i posjete prilagođene djetetu.
- Potrebno je utvrditi posebne potrebe djeteta.

Što je potrebno pitati dijete prije saslušanja?

- Odgovara li mu mjesto i vrijeme?
- Tko će ga pratiti kao osoba od povjerenja?
- Postoje li osobe koje ne bi trebale biti nazočne na saslušanju?
- Treba li zaštitu?
- Tko bi trebao provoditi saslušanje?
  - Spol i struka od ključne su važnosti.

Što se postiže provjerom tih pojedinosti s djetetom?

- Dijete može utjecati na to kako se provodi saslušanje.
- Dijete može upoznati osobu koja će provoditi saslušanje.

Koje mjere prije saslušanja čine saslušanje prilagođenim djetetu?

- Smjernice o ponašanju.
- Kratko vrijeme čekanja po dolasku, a prije saslušanja.
- Čekaonica prilagođena djeci.

Koje mjere tijekom saslušanja čine saslušanje prilagođenim djetetu?

- Prostor za saslušanje izvan suda, prilagođen djeci.
- Ponašanje od strane svih uključenih prilagođeno djeci.
- Mali broj osoba nazočnih na saslušanju.
- Odsustvo optuženika ili drugih uključenih.
- Dijete saslušava jedna osoba.
- Jezik prilagođen dobi i zrelosti djeteta.
- Korištenje primjerenih tehnika ispitivanja.
- Kratka saslušanja od najdulje jednog sata.

Koje mjere nakon saslušanja čine saslušanje prilagođenim djetetu?

- Davanje povratne informacije i informiranje djeteta o sljedećim koracima.
- Dogovor svih uključenih stručnjaka o daljem tijeku.

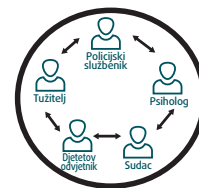
Dijete

Faza nakon suđenja

Što se može učiniti radi sprječavanja višestrukih saslušanja?

- Izrada video snimki koje su dostupne za dokazne radnje (kazneni postupci).
- Suradnja i razmjena informacija između svih uključenih skupina stručnjaka.

Ako jedno saslušanje nije dovoljno, stručnjaci trebaju biti svjesni da tijekom sljedećih saslušanja:

- Odnos povjerenja sa stručnjacima još je važniji i saslušanje treba provesti isti stručnjak.
- Pitanja se ne bi trebala ponavljati.
- Stručnjaci trebaju dijeliti informacije.

Kakvo je praćenje potrebno?

- Dalja podrška djetetu i obitelji.
- Informacije i objašnjenja odluka i buduće moguće podrške.
- Kratko vrijeme između saslušanja i odluke: odluke trebaju biti praćene informacijama.

Što u slučajevima kad nema praćenja?

- Sudski se postupci mogu zaključiti samo ako postoji osigurano dalje praćenje i izvješće o istom.

Svake godine oko 2,5 milijuna djece sudjeluje u sudskim postupcima diljem Europske Unije, bilo zbog razvoda roditelja ili zato što su žrtve ili svjedoci kaznenih djela. Iako je njihovo sudjelovanje u tim postupcima ključno za poboljšanje djelovanja pravosuđa, tretman djece u pravosudnim sustavima i dalje je zabrinjavajući. Agencija za temeljna prava Europske Unije istražila je do koje su razine zaživjela u praksi prava djece da ih se čuje, da ih se informira, zaštiti i ne diskriminira. Istraživanje je obuhvatilo opsežne intervjue kako sa stručnjacima tako i s djecom uključenom u sudske postupke. Prvo je izvješće predstavilo viđenja stručnjaka. Ovo se izvješće fokusira na dječju perspektivu, navodeći njihovo viđenje čimbenika koji ometaju njihovo puno sudjelovanje i radnji koje mogu pomoći u prevladavanju takvih prepreka. Kao i prvo izvješće, i ovo naglašava da treba još puno toga učiniti da bi pravosuđe postalo prilagođeno djeci u cijeloj Europskoj Uniji.

Dodatne informacije

Pogledajte FRA-ino izvješće i internetsku stranicu posvećenu pravosuđu prilagođenom djeci:

- FRA (2017.), *Child-friendly justice - Perspectives and experiences of children involved in judicial proceedings as victims, witnesses or parties in nine EU Member States (Pravosuđe prilagođeno djeci – stajališta i iskustva djece koja sudjeluju u sudskim postupcima kao žrtve, svjedoci ili stranke u devet država članica EU-a)*, Luksemburg, Ured za publikacije, <http://fra.europa.eu/en/publication/2017/child-friendly-justice-childrens-view>, (dostupno na engleskom jeziku);
- FRA (2017.), *Pravosuđe prilagođeno djeci – stajališta i iskustva djece i stručnjaka*, Sažetak, Luksemburg, Ured za publikacije, (dostupno na 23 jezika EU-a);
- FRA (2015.), *Pravosuđe prilagođeno djeci – stajališta i iskustva stručnjaka o sudjelovanju djece u kaznenim i građanskim postupcima u 10 država članica EU-a*, Luksemburg, Ured za publikacije, (dostupno na 23 jezika EU-a).
- <http://fra.europa.eu/en/theme/rights-child>.

Tekst je preuzet od Agencije Europske unije za temeljna prava (FRA). Sadržaj teksta je u potpunosti odgovornost prevoditelja.

FRA – AGENCIJA EUROPSKE UNIJE ZA TEMELJNA PRAVA

Schwarzenbergplatz 11 – 1040 Beč – Austrija
Tel. +43 158030-0 – Faks +43 158030-699
fra.europa.eu – info@fra.europa.eu
facebook.com/fundamentalrights
linkedin.com/company/eu-fundamental-rights-agency
twitter.com/EURightsAgency

Ured za publikacije

© Agencija Europske unije za temeljna prava, 2018
Ilustracije: © FRA

